

สหกรณ์ออมทรัพย์กับธรรมาภิบาล¹

ร.ต.อ. ดร. นิธิภูมิ นวรัตน์

ที่ปรึกษาผู้ว่ากรุงเทพมหานคร

1. สหกรณ์ (พฐ 23 ก.ย. 41)

มีคนทนายว่า คับทศวรรษ 1990 ลัทธิคอมมิวนิสต์จะล่มสลาย ปลายทศวรรษที่ 1990 ระบบทุนนิยมเสรีจะเจ๊ง ตอนแรกที่ไต้หวัน ผมหัวเราะจนฟันหลุดจากปากไปหลายซี่ กระทั่ง พ.ศ. 2534 (ค.ศ.1991) คอมมิวนิสต์เจ๊งไปจริง ๆ และตอนนี้ พ.ศ.2541 (ค.ศ.1998) เข้าปลายทศวรรษ ก็มีแนวโน้มว่าทุนนิยมเสรีจะไปอยู่เหมือนกัน ไม่ใช่ว่าผมพูดเองนะครับ ไชโรส หรือคลินตัน แม้กระทั่งคนอื่น ๆ ก็ออกมายอมรับกันแล้ว

คอมมิวนิสต์หมด ทุนนิยมหมด ทีนี้โลกเราจะอยู่กันยังไงครับ ก็ก๊ออย่างผม ขอเสนอให้นำหลักศาสนามาใช้ในการปกครอง ทั้ง คริสต์ อิสลาม พุทธ ฮินดู ยูดาห์ ฯลฯ ส่วนระบบการเงินก็อยากให้พิจารณาระบบสหกรณ์ดูบ้าง หากฟองสบู่ลูกใหม่ของสหรัฐแตก ก็คงจะจู่โจมสายสืบสนโกลาหลถึงขนาดอาจจะมีสงครามลามไปทั่วโลก เมื่อทุกอย่างสงบ ลัทธิและระบบใหม่ ๆ ก็คงจะเกิดขึ้น ใช้ได้บ้าง ไม่ได้เรื่องบ้าง บางประเทศก็คงจะต้องลองผิดลองถูกอีกนาน เหมือนอย่างโซเวียตที่เคยลองคอมมิวนิสต์อยู่นานถึง 72 ปี สุดท้ายก็ไม่มีอะไรในกอไผ่ เสียเวลาเปล่า

ในอนาคต โลกอาจจะเน้น 1. รัฐศาสนา ซึ่งปัจจุบันมีอยู่แล้ว แต่ยังไม่แพร่หลาย เช่น รัฐอิสลาม แต่ละศาสนาตั้งมากันหลายพันปี จนบัดนี้ก็ยังอยู่ได้ แสดงว่าศาสนาจะต้องมีอะไรดี 2.รัฐสหกรณ์ หลักการสหกรณ์เริ่มจากสหกรณ์ร็อกเดล ในประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ.2387 เดียวนี้ก็ยังอยู่ได้ ยังรับใช้โลกได้โดยไม่ขาดตกบกพร่อง รัฐสหกรณ์เกิดขึ้นมาในโลกนี้บ้างแล้วหลายประเทศ แต่การดำรงอยู่ไม่หวือหวา

สหกรณ์ออมทรัพย์ของบางประเทศใหญ่กว่าธนาคาร บ้านเราสหกรณ์ต้องไปกู้เงินจากธนาคารเอามาให้สมาชิกกู้ต่อ แต่แคนาดา ธนาคารต้องไปกู้เงินจากสหกรณ์ บ้านเรานักการเมืองระดับผู้นำมาจากธนาคาร ในต่างประเทศ นักการเมืองส่วนหนึ่งมาจากสหกรณ์ สหกรณ์เป็นระบบพึ่งตัวเองแบบยั่งยืน จึงเป็นศัตรูตัวสำคัญกับระบบนายทุนอย่างพวกนายธนาคาร

หลายประเทศในโลกมีสมาชิกสหกรณ์ 50-90% ของประชากรทั้งประเทศ ส่วนมากจะเป็นประเทศที่เจริญอย่างมั่นคง เช่น แคนาดา ญี่ปุ่น อังกฤษ สวีเดน เกาหลี ฯลฯ แต่สหกรณ์ในประเทศไทย มีสมาชิกคิดเป็นร้อยละน้อยมาก เรามีคน 65 ล้าน เป็นสมาชิกสหกรณ์เพียง 7,623,600 คน จากสหกรณ์ 5,367 แห่งไม่ถึง 15% ซะด้วยซ้ำไป

สหกรณ์เป็นระบบที่ไม่พึ่งนายทุน แต่ยึดมั่นในคุณค่าของการพึ่งพาตนเอง สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบ รัฐบาลไทยบางสมัยบอกว่า สหกรณ์ก็คือลูกหลานคอมมิวนิสต์ นี่เป็นคำพูดของคนจัญไร ใจแคบ ใครที่ชอบประชาธิปไตย สหกรณ์นี้ละครับเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด ไม่ว่าจะมีกี่หุ้น ร่ำรวยขนาดไหน ก็ยกมือโหวตได้เพียงเสียงเดียว สหกรณ์ไม่ใช่เผด็จการ เพราะเป็นองค์กรแห่งความสมัครใจ เปิดให้บริการบุคคลทุกหมู่เหล่าที่พร้อมจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก ไม่มีการกีดกันทางเพศ ฐานะทางสังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

ในอดีต รัฐบาลพยายามคุมกำเนิดสหกรณ์ในทางกลับ เพราะ 1. กลัวระบอบคอมมิวนิสต์ 2.ผู้คนในรัฐบาลมาจากธนาคารพาณิชย์ นักการเมืองจำนวนมากได้รับการสนับสนุนการเงินจากธนาคารก็ออกกฎหมายมุ่งทำลายสหกรณ์ เพราะสหกรณ์ออมทรัพย์แท้จริงก็คือธนาคารดี ๆ นี่เอง แต่แทนที่จะเป็นของนายทุน กลับเป็นของชาวบ้าน

1

เอกสารสัมมนาไตรภาคี สอ.มธ. สอ.ธปท. และสอ.จุฬาฯ 25-27 พ.ย.2548

บางประเทศ ผู้นำจริงใจต่อระบบสหกรณ์ รัฐจึงทุ่มเทการศึกษาทางสหกรณ์ให้ประชาชนเต็มที่ ทำให้สหกรณ์ในประเทศต่าง ๆ เช่น สวีเดน เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฯลฯ ไม่ว่าจะเป็นสหกรณ์ของผู้ผลิต หรือสหกรณ์ของผู้บริโภค เกิดจากความริเริ่มของประชาชนที่สมัครรวมกันจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นมาอย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปัญหาของตัวเอง สหกรณ์แรก ๆ ของต่างประเทศ จึงเป็นสหกรณ์จำนอง ซึ่งเกิดจากความต้องการจากเบื้องล่าง

ตรงกันข้ามกับสมาชิกสหกรณ์ไทย เพราะขาดความรู้ความเข้าใจที่รัฐควรให้แก่ประชาชน คนที่รวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์นั้น รวมเพื่อหวังความช่วยเหลือจากรัฐ รัฐก็เลยจัดองค์กรเอง และส่งข้าราชการเข้าไปคอยควบคุม+ชี้นำได้ง่าย

ทุนเสรีจะล้มหรือไม่ แต่ระบบสหกรณ์ก็ควรจะได้รับ การส่งเสริมสนับสนุนจากรัฐโดยเฉพาะจากปากของผู้นำของรัฐ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตัวเอง

ผู้นำบางท่านบอกว่า ตัวเองเป็นลูกชาวบ้าน แต่บริวารรอบตัวที่เป็นคอหอยลูกกระเดือกของท่าน เป็นนายธนาคาร พ่อค้าวานิชเกือบทั้งนั้น

นายธนาคารนะ ไม่ชอบระบบสหกรณ์นะครับ

2. รอนายกฯ สหกรณ์

พฤษศยปี 12 พ.ย. 41

เศรษฐกิจที่ให้นุญช์ประกอบกิจการโดยเสรี คือระบบทุนนิยม ซึ่งให้เอกชนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต และแข่งขันกันเต็มรูปแบบ รัฐถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินและควบคุมการใช้ทรัพยากรการผลิตน้อยที่สุด มีจุดมุ่งอยู่ที่กำไร

สังคมนิยมเป็นระบบที่ให้สิทธิแก่สังคมส่วนรวมมากกว่าให้เอกชนรายหนึ่งรายใด สังคมและคนหมู่มากเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะการผลิตขนาดใหญ่ สังคมนิยมเป็นระบบที่ให้ทุกคนมีกรรมสิทธิ์และเป็นผู้ควบคุมอุตสาหกรรม สังคมนิยมมุ่งบริการมวลชน คิดเรื่องให้ประโยชน์แก่สังคมมากกว่าเรื่องกำไร

จะดูว่าประเทศไหนมีระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม ให้พิจารณาว่า รัฐเป็นผู้ก่อตั้งและควบคุมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หรือไม่ ว่าธุรกิจขนาดเล็กยังเป็นของพลเมืองหรือไม่..ถ้าควบคุม แต่ ลุงอู๋ ลุงชู ลุงผัน ยังเป็นเจ้าของที่ดิน มีกรรมสิทธิ์ในอาคารบ้านช่อง นี่ละครับ ประเทศสังคมนิยม

ระบอบคอมมิวนิสต์ ทุกอย่างมาจากรัฐ รัฐจัดสรรทรัพยากรการผลิต และเป็นเจ้าของทรัพยากรปัจจัยการผลิต ระบบนี้มักจะถูกใช้แก้ไขปัญหาในประเทศขนาดใหญ่ เช่น จีนและโซเวียต จุดมุ่งหมายของคอมมิวนิสต์ก็คือ ขจัดการเอารัดเอาเปรียบทางสังคม รัฐวางแผนเบ็ดเสร็จเด็ดขาดจากส่วนกลาง เพื่อสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของสังคมในขั้นแรกให้ได้

สหกรณ์ไม่ใช่ทั้งทุนนิยม สังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์ แต่เป็นระบบเศรษฐกิจเล็ก ๆ ที่ซ่อนในเศรษฐกิจระบบต่าง ๆ มีลักษณะเฉพาะตัว มีอุดมการณ์เฉพาะตน ถ้าช่วยกันดี ๆ สหกรณ์ก็จะเป็นได้ทั้งองค์กรเศรษฐกิจและสังคม

สหกรณ์นี้แหละครับที่จะนำความยุติธรรมมาสู่โลกมนุษย์ ถ้าระบบสหกรณ์เข้มแข็ง นายทุน นายธนาคารซึ่งเป็นคนส่วนน้อยในสังคม ก็มาเอารัดเอาเปรียบประชาชนซึ่งเป็นคนจำนวนมากของสังคมไม่ได้

หยิบหนังสือพิมพ์ขึ้นอ่านในแต่ละวัน ตั้งแต่หน้าแรกยันหน้าสุดท้ายเจอแต่เรื่องการเอารัดเอาเปรียบกันทางสังคม ธนาคารเอารัดเอาเปรียบทั้งผู้ฝากและผู้กู้ บริษัทของนักการเมืองระดับหัวหน้าพรรคที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ เอารัดเอาเปรียบผู้ใช้บริการอยู่ทุกวัน เดียวรัฐวิสาหกิจเอารัดเอาเปรียบผู้ใช้ ไฟฟ้า ประปา ทางด่วน ฯลฯ

คนส่วนใหญ่ในสังคมมุ่งแต่จะเอาเปรียบกัน แม้แต่นักการเมืองยังมุ่งแต่จะหากำไร พยายามสร้างอิทธิพลเหนือคนอื่น ประารถาแต่ความร่ำรวย ความต้องการมีอำนาจราชศักดิ์ ความต้องการทรัพย์สินเงินทองเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเมือง ไม่ใช่เกิดจากจิตใจบริสุทธิ์เพื่อนมนุษย์

การประกอบธุรกิจตามระบบสหกรณ์ไม่ถือกำไรเป็นสิ่งสำคัญ แต่ถือการรวมคนมีความสำคัญกว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม การรวมตัวกันแบบสหกรณ์จะทำให้มนุษย์เกิดพลังในการช่วยเหลือกัน ให้บริการทั้งแก่ตัวเองและหมู่คณะ

ธุรกิจที่ทำให้สังคมยุ่งวุ่นวายเอาเปรียบกันยุ่งเหยิงอยู่ทุกวันนี้ ส่วนมากจะเป็นธุรกิจที่มีเจ้าของคนเดียวบ้าง เป็นห้างหุ้นส่วนบ้าง บริษัทจำกัด รัฐวิสาหกิจบ้าง ส่วนที่เป็นสหกรณ์นั้นมีน้อย เพราะรัฐบาลไม่ให้ความสำคัญทางสหกรณ์แก่ประชาชนอย่างเพียงพอ ทั้ง ๆ ที่การศึกษาทางสหกรณ์ รัฐไม่ต้องทุ่มเงินเป็นแสน ๆ ล้าน เหมือนที่อุ้มระบบธนาคารของนายทุน แต่รัฐบาลก็ไม่ทำ

ไฟฟ้า ประปา องค์กรการโทรศัพท์ การทางพิเศษ โรงพยาบาล ฯลฯ ถ้าบริหารกันไม่ไหว ไม่ต้องให้ฝรั่งตาน้ำข้าวหรือต่างชาติเข้ามาซื้อดอกครับ จัดให้เป็นธุรกิจระบบสหกรณ์นี้แหละแก้ปัญหาได้

เพราะสหกรณ์มีสมาชิกผู้ใช้บริการเป็นเจ้าของ และเป็นผู้ให้ทุนโดยการจ่ายค่าสมาชิกหรือถือหุ้นมีการจำกัดจำนวนขั้นสูงที่สมาชิกแต่ละคนจะถือหุ้น จะมีหุ้นมากน้อยแค่ไหนก็มีสิทธิ์ลงคะแนนได้เพียงเสียงเดียว ได้รับทั้งเงินปันผลและรับเฉลี่ยคืนส่วนเกินสุทธิ หลังจากหักค่าดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แล้วตามแต่ส่วนของการอุดหนุนที่แต่ละคนได้ทำกับสหกรณ์

สหกรณ์ไม่ได้รับการสนับสนุนสมัยคุณชวน หลีกภัย เป็นนายกฯ เพราะท่านแวดล้อมไปด้วยนายธนาคารที่เป็นตัวแทนระบบทุนนิยม แต่ถ้าท่านทักษิณ ชินวัตร ขึ้นมาเป็นนายกฯ ในวันข้างหน้า ระบบสหกรณ์จะข้ามไปอีกกว่านี้

เพราะท่านเป็นสัญลักษณ์ของนายทุน 100% เต็มนี้ครับ

3. การศึกษาทางสหกรณ์

อังคาร 2 มี.ค. 42

คู่ต่อสู้ในระบบเศรษฐกิจที่นายธนาคาร นายทุนท้องถิ่น นายทุนข้ามชาติและพวกที่ยึดถือทุนนิยมกลัวมากที่สุดก็คือ ระบบสหกรณ์

พ.ศ.2475 ถึง 2495 สหกรณ์ในไทยขยายตัวเร็วมาก ถึงขนาดรัฐบาลในสมัยนั้นต้องตั้งเป็นกระทรวงสหกรณ์ โดยเฉพาะ ต่อมานายทุนและนายธนาคารเข้าไปสู่ระบบการเมืองกับการบริหารราชการแผ่นดินมากขึ้น พวกนี้ก็จึงค่อย ๆ ทอนทอดลดบทบาทการสหกรณ์ลงไปทีละเล็กละน้อย

พ.ศ. 2506 ทุนนิยมในไทยชนะสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จเด็ดขาด โดยรัฐบาลสั่งให้ลดกระทรวงสหกรณ์เป็นกรมเล็ก ๆ ในกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติเท่านั้น

กิจการสหกรณ์จึงมีฐานะเพียงกรมจนถึงปัจจุบัน ในขณะที่ประเทศอื่น สหกรณ์มีฐานะเป็นกระทรวง บางประเทศมีรองนายกฯ สายสหกรณ์เสียด้วยซ้ำ บางทีก็ตั้งชื่อว่ากระทรวงสหกรณ์และธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ฯลฯ

สหกรณ์หลายประเทศมีเงินเหลือถึงขนาดให้อุดสาหกรรมและธนาคารกู้ ตรงข้ามกับสหกรณ์ไทย ที่ต้องไปกู้เงินจากธนาคารมาใช้

มีหลายประเทศที่เด็กได้เรียนสหกรณ์ตั้งแต่ชั้นประถม บ้านเราเคยมีคนป้อนข้อมูลให้ทหารผิด ๆ ว่าสหกรณ์นั้นพอโตเป็นหนุ่มก็จะเป็นคอมมิวนิสต์ รัฐบาลทหารจึงมีคำสั่งในทางลับไม่ให้ใส่ความรู้สหกรณ์ในตำราเรียน หน้าฉากว่า

พบว่า รัฐส่งเสริมการสหกรณ์ หลังจากได้รับคำสั่งจากนายทุนธนาคาร ซึ่งให้เงินอุดหนุนพรรคใช้ให้ไปทำลายระบบสหกรณ์

ปัจจุบันเราขาดผู้นำสหกรณ์ที่มีคุณภาพ ปราศจากสมาชิกที่มีวิญญาณของความร่วมมือทรัพยากรบุคคลทางสหกรณ์ถูกทำลายจนอ่อนเปลี้ยเพลียแรง เดินด้วยตนเองไม่ไหว ทั้งสมาชิก กรรมการ ข้าราชการ ฝ่ายจัดการทั้งผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่บัญชี การตลาด สินเชื่อ ฯลฯ

นักการเมืองบางท่านบอกว่า สายไปที่จะมาเริ่มการสหกรณ์กันใหม่ อย่าพูดทอนกำลังใจกันเลยครับ ตราบใดที่ยังมีลมหายใจ วิญญาณและอุดมการณ์แห่งการต่อสู้ยังไม่สิ้น ยังไม่สายที่จะช่วยกันกระตุ้นรัฐบาลและคนในชาติให้หันมาสนใจหลักกับวิธีการสหกรณ์เหมือนในประเทศอื่น

เดี๋ยวนี้ไม่มีภัยคอมมิวนิสต์แล้ว กระทรวงศึกษาฯก็ควรใส่เรื่องสหกรณ์ไว้ในหลักสูตรได้แล้วนะครับ สหกรณ์แก้ไขระบบเศรษฐกิจได้ทุกอย่าง และเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับการเกษตรก็มี เช่น สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์บริการ

ตั้งแต่ พ.ศ.2512 กระทรวงเกษตรฯ โดยอนุมัติจากสำนักงาน ก.พ.รับสมัครคนที่จบ ม.ศ.5 เข้าเรียนในสถาบันการศึกษาทางสหกรณ์เพื่อเอาคนหนุ่มเหล่านี้ใส่กระทรวงนี้ทั้งภาคปฏิบัติและทฤษฎี เมื่อจบการศึกษาแล้วก็ส่งไปรับราชการในกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อเป็นเมล็ดพันธุ์

แรก ๆ รับ น.ศ.ประจำ ระยะเวลาหลังก็รับพวกไปกลับ คนไหนเรียนดีก็ให้ไปต่อที่คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ ม.เกษตรศาสตร์ ไม่ทราบว่าจะเกิดผลใด การผลิตนักสหกรณ์มีมาถึงเพียงรุ่น 25 รัฐบาลก็ตั้งยุบสถาบันนี้ไปเลย ๆ

กวาดสายตาไปทั้งแผ่นดินไทย นักสหกรณ์ที่มีวิญญาณสหกรณ์แท้จริงเหลือน้อยเต็มที นักสหกรณ์ที่สถาบันการศึกษาทางสหกรณ์ผลิตออกมา แรก ๆ ก็คึกคักอีกเหมือนกันแต่ทุกคนแต่พอก้าวไปถึงซี 6 ซี 7 ก็ถูกระบบราชการล้อมรอบครอบอุดมการณ์ไว้ซะหมด

นายทุนพรรคสั่งให้นักการเมืองครดน้ำดันสหกรณ์มาหลายสิบปีแล้ว

มองไปบนต้นไม้ เจอแต่ใบสีเหลืองที่ทยอยร่วงสู่พื้นเป็นระยะ

พ.ศ.2496 หนุ่มน้อย อารุง แก้วประหลาด จบ ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัย ก็มุ่งมั่นเป็นนักสหกรณ์ โดยเรียนปริญญาตรีด้านนี้มาจาก ม.เกษตรศาสตร์ และโทนิด้า เคยเป็นทั้งอาจารย์หัวหน้างานและ ผอ.สถาบันการศึกษาทางสหกรณ์ จนถึง พ.ศ.2536 ก็เกษียณด้วยตำแหน่งผู้ตรวจการสหกรณ์

พฤศจิกายนปีที่แล้ว ผมโทรศัพท์ไปสนทนากับท่าน สหกรณ์มีประโยชน์ต่อประเทศเหลือเกินเธอเอ๊ย พวกเธอจงพลิกสหกรณ์ส่งให้ไกลพาไปให้ถึงฝั่ง

และเดือนนั่นเอง ครูอาจารย์ผู้สละชีวิตให้สหกรณ์ก็เสียชีวิต

วันนี้ 15.00 น. ณ เมรุวัดศรีจันต์ อ.ศรีประจันต์ สุพรรณบุรี มีพระราชทานเพลิงศพนักสหกรณ์อารุง แก้วประหลาด ที่หาญสู้กับนายทุนนายธนาคารมาตลอดชีวิต

ไปจากต้นสหกรณ์ไทยร่วงหายตายไปอีกหนึ่งใบแล้วครับ

4. สหกรณ์เมืองนอก

ศุกร์ที่ 28 พ.ค 2542

โลกนี้ล้วนหนีไม่พ้นการต่อสู้กันทางชนชั้น คนที่เอาเปรียบมาก ๆ อย่างพวกนายธนาคาร ผลสุดท้ายก็กรรมตามทันเบงกัลมันกระเนระนาด ที่เหลือก็มีปัญหามาจนถึงปัจจุบัน แต่ปรากฏว่าสหกรณ์ของพวกเราคนชั้นกลางของคนยากคนจนไม่ล้มครับ สหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่ง เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาฯ มีฐานะมั่นคงมากกว่าธนาคารซะด้วยซ้ำไป

ความเข้มแข็งของสถาบันสหกรณ์เป็นความภาคภูมิใจของพวกเราชาวสหกรณ์ ปรากฏการณ์สมัยใหม่ในประเทศนี้ เมื่อมีประชุมใหญ่สามัญประจำปี จะต้องมีการชวนคนลงไปพูดเพื่อหาวิธีให้คนชั้นกลางชั้นล่างสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง

เช่น บ่ายโม่งวันอาทิตย์ที่จะถึง สหกรณ์อินุอาฟ จ.สตูล ส่งนิติกรมิลงไปพูดในที่ประชุมใหญ่ให้สมาชิก 1 พันคนฟังว่า ถ้ามีปัญหาเศรษฐกิจของประเทศสาหัสขนาดนี้อีก เราจะเอาวิธีสหกรณ์เข้าไปแก้ปัญหาได้หรือไม่ นอกจากนั้นหลายท่านยังอยากทราบเรื่องสหกรณ์ในต่างประเทศว่าเป็นยังไง

สหกรณ์บ้านเรารวมทั้งในเอเชียชาติอื่น ๆ เช่น ในอินเดีย พม่า ศรีลังกา มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ฯลฯ เท่าที่ไปตระเวนดูมายังไม่มีที่ใดมีอิสระในการบริหารงานเหมือนในยุโรปกับอเมริกา สหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ว่าเครดิต เกษตร แปรรูป การเกษตร รัฐบาลจัดตั้งให้ประชาชนทั้งนั้น รัฐบาลทั้งเงินทุน ทั้งเผยแพร่ฝึกอบรม แล่กำกับดูแลเสร็จสรรพเรียบร้อยตรวจสอบละเอียดถี่ถ้วนอีกด้วย

พวกนายทุนพรรคการเมืองที่มาจากนายธนาคาร กลัวว่าคนจะเอาตัวรอดได้โดยวิธีสหกรณ์ก็จัดการออกกฎหมายมาควบคุมผลเมืองที่รวมกลุ่มกันตั้งสหกรณ์อย่างใกล้ชิด

คนยุโรปตั้งสหกรณ์กันขึ้นมาเอง รัฐบาลก็เคยอยากเข้ามายุ่งแต่ประชาชนไม่อนุญาต ทั้งแนวความคิด รูปแบบเงินทุน การดำเนินการ การบริหาร การจัดการทุกอย่าง รัฐไม่มีสิทธิมาก้าวก่าย สหกรณ์ในบ้านเรถึงคราวตรวจบัญชี รัฐบาลก็มีข้าราชการจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มาตรวจ แต่ของประเทศที่สหกรณ์ไม่ถูกรัฐควบคุม สหกรณ์จ้างคนมาตรวจบัญชีกันเองครับ

ถ้าเทียบสหกรณ์ในอังกฤษ เยอรมนี สวีเดน และเดนมาร์กกับสหกรณ์ทางเอเชียแล้ว รัฐบาลเข้ามาแทรกแซงได้น้อยมาก เพราะคนในรัฐบาลไม่มาจากนายธนาคาร จึงไม่มีเหตุผลที่จะต้องปิดกั้นความรู้เรื่องการสหกรณ์แก่ประชาชน

เมื่อคนมีความรู้แล้วสหกรณ์จะเป็นประโยชน์ต่อชีวิตตัวเองยังไง ก็จึงรวมกันตั้งสหกรณ์ขึ้นมาเอง หน้าที่รัฐบาลก็เพียงออก ก.ม.รับรองให้สหกรณ์เป็นธุรกิจ อย่างที่รัฐควรจะมี 1. ปกป้อง 2. สนับสนุน และ 3. จัดทะเบียนสหกรณ์เท่านั้น

ท่านผู้อ่านเชื่อไหมครับว่า หลายประเทศไม่มี ก.ม.สหกรณ์แม้แต่ฉบับเดียว สหกรณ์ในเดนมาร์กไม่มี ก.ม.รองรับ แต่เดนมาร์กกลับเป็นประเทศที่มีการสหกรณ์ที่เจริญที่สุดในโลก

ใช้ว่ารัฐบาลเดนมาร์กจะไม่ให้ความสำคัญต่อการสหกรณ์นะครับ ให้ความสำคัญแต่ไม่ควบคุม ยังให้ความสำคัญสนับสนุนซะด้วยซ้ำ ตั้งสภาการเกษตรให้ ช่วยตั้งวิทยาลัยให้ซะอีก ถ้าใครได้ไปเห็นวิทยาลัยที่สอนการเกษตรและสหกรณ์ที่เมืองทูเน่ ของเดนมาร์กแล้วจะยิ่งมาก...ผมคุยเรื่องสหกรณ์ต่างประเทศตามที่ท่านบอกให้เขียนได้เพียงแค่นี้

สถานที่อื่นที่จะได้เจอกันได้วันนี้ก็ 09.00 – 12.00 น. ที่วิทยาลัยการทัพเรือ พูดเรื่อง “วิกฤตการณ์โลกในศตวรรษที่ 21” ให้นายพันทหารเรือ 366 ท่านฟังใครที่ชอบการต่างประเทศ จันทร์ที่จะถึงเวลา 09.00 – 10.00 น. ท่านไตรรัตน์ สุนทรประภัสสร บรรณาธิการข่าวต่างประเทศของ นสพ.เดลินิวส์และนิติภูมิ จะช่วยกันแกะและบทบาททางต่างประเทศของท่านนายกฯ ชวน หลีกภัย และของ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณให้ฟังทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 11 ถ้าพูดกันมากไป ท่านนายกฯ คงไม่โกรธนะครับ

5. เกษตรสร้างชาติ

พฤษภาคม 24 มิ.ย 48

ถ้าจะถกการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติแล้ว ก็มีแนวคิดแยกแยะออกไปตามแต่ใครจะยึดสิ่งใดเป็นสรณะ วิธีสังคมตะวันตกให้ความสำคัญกับวัตถุ มุกกันมั่งคั่งว่า “เงิน” คือเครื่องวัดความสำเร็จของชีวิตคนและชีวิตชาติ ถึงขนาดมีการออกนิตยสารอย่างฟอร์จูนมาสรรเสริญเยินยอพวกกลุ่มฟิสิกส์ที่มีเงินทั้งหลาย

นักการเมือง นักวิชาการที่ตกอยู่ใต้อาณานิคมทางปัญญาของฝรั่งพาคนไทยเดินคุ่ม ๆ ไปข้างหน้าตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ยิ่งพัฒนาก็ยิ่งพาประเทศให้ไปตกอยู่ในปากของมฤตยูเข้าสู่วิกฤตเศรษฐกิจ จนมีวิปริตปริเทวนาการคร่ำครวญหวนให้ไปทั้งประเทศมาแล้วหลายครั้ง

รัฐบาลก็ยังมุ่งแต่จะปฏิบัติการตอบสนองตะวันตก แก้แต่ปัญหาเฉพาะหน้าพวกค่าเงินบาท ให้ความสนใจแต่ระบบสภาพคล่อง บางคนก็จ้องแต่จะขายรัฐวิสาหกิจให้ต่างชาติ เพื่อจะนำกำไรไปเป็นทุนซื้อเสียงในการเลือกตั้งครั้งหน้า โดยไม่ได้ให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาระยะยาวและแบบองค์รวม

ทฤษฎีตะวันตกมีทั้งด้านดีและแง่เสีย แต่ถ้ายังนำมาใช้พัฒนาประเทศทั้งคืน ต่อไปสังคมไทยจะมีแต่คนส่วนน้อยที่รวยมาก กับคนจำนวนมากที่ยากจน คนชั้นกลางจะหายไปเยอะ พวกชั้นกลางที่มีอยู่บ้างก็จะกว้างอยู่บนความฟุ้งเพื่อหลอกลวง

ทฤษฎีที่รื้อแต่หลังคาขาหลังคาเราไม่รื้อของตะวันตกได้โดยทรัพยากรธรรมชาติจากประเทศอาณานิคมไปไว้ในประเทศตัวเองเป็นเวลาหลายร้อยปี ดังนั้นการพัฒนาของประเทศเหล่านี้จึงไม่ใช่เริ่มที่ศูนย์ เราจึงไปตามวิธีพัฒนาของตะวันตกไม่ได้

พวกตะวันออกหลายประเทศที่เริ่มก่อร่างสร้างชาติจากศูนย์ด้วยวิธีตะวันออกและประสบความสำเร็จ ซึ่งเราน่าจะถือเป็นตัวอย่างได้บ้าง เช่น ไต้หวัน ญี่ปุ่น ฯลฯ ถ้ามองเผิน ๆ จะคิดว่าประเทศเหล่านี้ทั้งวิถีเกษตรเข้าวิถีอุตสาหกรรมโดยสิ้นเชิง แต่ความเป็นจริงไม่ใช่ครับ

ไต้หวันถือตัวตอนเริ่มสร้างชาติเมื่อ พ.ศ.2495 โดยมีเงินตราสำรองต่างประเทศน้อยกว่า 100 ล้านดอลลาร์ฯ มาววันนี้มีมากกว่า 90,300 ล้านดอลลาร์ฯ โดยไม่มีหนี้สินต่างประเทศ

ความรู้ที่ผมได้จากการเข้าไปคารวะผู้ใหญ่ของ 1. สภาวางแผนและพัฒนาเศรษฐกิจ (เทียบเท่ากระทรวง) และ 2. สภาการเกษตร (คือกระทรวงเกษตร) ของไต้หวัน ก็คือวิธีการมหัศจรรย์ที่ไต้หวันมุ่งมั่นเมื่อตอนสร้างประเทศ เป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชนทุกคนอย่างเต็มที่

ให้ทั้งการศึกษาในระบบที่ต้องหิ้วกระเป๋าไปโรงเรียน และศึกษานอกระบบ สมัยก่อนตอนเย็น ๆ จะมีหลักสูตรสอนผู้ใหญ่ตามกลุ่มเกษตรกรและที่ทำการสหกรณ์ เพื่อให้คนมีความรู้ รัฐบาลเชื่อว่าเมื่อคนเป็นทรัพยากรที่ดีมีคุณภาพมีความสามารถแล้วต่อไปคนก็จะสามารถหาเงินเพื่อตัวเองและเพื่อชาติได้ภายหลัง

ในขณะเดียวกัน ก็มุ่งมั่นพัฒนาเกษตร สร้างระบบสหกรณ์และธนาคารสหกรณ์ เกษตรกรผู้อ่อนแอทางเศรษฐกิจที่ล้มตาอาปากได้ ก็นำเงินไปซื้อเครื่องมือเกษตร ส่วนหนึ่งเอาเงินไปซื้อเครื่องจักรสร้างโรงงานหันมาสู่วิถีอุตสาหกรรม

ปัจจุบันไต้หวันมีเงินแล้ว แต่รัฐบาลก็ยังให้ความสำคัญต่อการเกษตรกรรมและสหกรณ์อยู่มาก จนที่รัฐให้สภาการเกษตรมีถึง 6% ของงบประมาณทั้งหมดตั้งแต่ปีนี้เป็นต้นไป ใครที่ในสำเนาทะเบียนบ้านมาแจ้งว่าเป็นเกษตรกร เมื่ออายุถึง 65 ปี จะมีบำนาญคนละ 100 เหรียญสหรัฐฯ ทุกเดือน ไม่ว่าจะรวยหรือเป็นเกษตรกรยากจน

100 เหรียญ ที่เท่ากับเงินไทย 3,500 บาทนั้น ไม่ใช่เงินมากสำหรับคนได้หวั่น แต่นี่คือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความกตัญญูรู้คุณ ซึ่งยืนยันว่ารัฐบาลสนใจเกษตรกรที่ช่วยก่อสร้างชาติมาตั้งแต่แรก

รัฐประศาสน์การปกครองบ้านเมืองแบบตะวันออก ที่ให้ความสำคัญการเกษตรสหกรณ์แบบนี้ น่าที่รัฐบาลไทยจะให้ความสนใจบ้างนะครับ

6. สาธารณรัฐสหกรณ์กายอานา

จันทร์ 5 ก.ค 42

นิติภูมิเคียรรับใช้ว่า ถ้าทุนนิยมเสรีสร้างความเหลื่อมล้ำต่ำสูง สร้างชนชั้นกดขี่ขูดรีดกับชนชั้นผู้ที่ถูกกดขี่ มนุษยชาติคงจะต้องหาระบบอื่นเข้ามาทดแทน ระบบที่จะเอามาใช้ในการปกครองและเศรษฐกิจนั้น น่าจะมาจากศาสนา หรือสหกรณ์

หลายท่านว่า อ้าย ที่คุณเขียนเนี่ยจะเป็นไปได้หรือ ?

จะได้หรือไม่ บัดนี้ก็มีหลายรัฐทั้งทุนนิยม ทั้งลัทธิธุรกิจเพื่อ ลัทธิประชาธิปไตยเพื่อ ทั้งคอมมิวนิสต์ เข้าสู่ความเป็นรัฐศาสนาอิสลาม รัฐศาสนาคริสต์และรัฐสหกรณ์ แม้แต่ชื่อประเทศก็เปลี่ยนไปเพื่อชี้ว่าเข้าไม่เอาระบบตามตะวันตกแล้ว

เท่าที่นึกออกในเวลานี้ก็มี รัฐอิสลามอัฟกานิสถาน สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน สหพันธ์สาธารณรัฐอิสลามคอโมโรส สาธารณรัฐอิสลามมอริเตเนีย นครรัฐวาติกัน(รัฐสันตะปาปา) สาธารณรัฐสหกรณ์กายอานา (Cooperative Republic of Guyana) ฯลฯ

บางประเทศในขณะนี้ปัจจุบันยังไม่มีภาวะการเมือง ภายในที่สงบ เพราะมหาอำนาจนายทุนโลกซึ่งได้ประโยชน์จากทุนนิยมไม่ยอมให้ชาติต่าง ๆ หันมาพึ่งตนเองอย่างรัฐสหกรณ์ หรือพึ่งพระเจ้าอย่างรัฐคริสต์ รัฐอิสลาม คนเข้าหาศาสนาต่าง ๆ มหาอำนาจก็ไม่อาจจะแทรกแซงได้ สงครามก็ไม่มี อาวุธก็จะขายไม่ได้ ภาพยนตร์ ดนตรี ที่ตนเองส่งออกต้องพึ่งหมด

ถ้าลาวเพื่อการเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน ลองเปลี่ยนชื่อและการปกครองเป็น “พุทธรัฐลาว” โดยนำหลักศาสนาพุทธเข้ามาใช้ หรือเปลี่ยนสหภาพมาเป็น “สาธารณรัฐสหกรณ์เมียนมา” โดยเอาหลักสหกรณ์มาใช้ ผมว่าซีไอเอต้องวิ่งพล่านกันเต็มประเทศภายใน 1 อาทิตย์

ประเทศที่ผมจะรับใช้ในวันนี้มีชื่อว่า กายอานา นะครับ ชื่อคล้ายกับกานา แต่กานาเป็นสาธารณรัฐในแอฟริกา มีเมืองหลวงชื่อนครอักกรา ส่วนกายอานาเป็นสาธารณรัฐสหกรณ์อยู่ในทวีปอเมริกาใต้ ใกล้ๆ กับ เวเนซุเอลา บราซิล และซูรินาม มีเมืองหลวงชื่อจอร์จทาวน์ ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำนามไพเราะว่า เดอเมอรารา

พื้นที่ของกายอานามีมากกว่าเขมรเยอะ แต่ก็ยังเล็กกว่าไทย สมัยก่อนเป็นเมืองขึ้นเนเธอร์แลนด์ ต่อมาคัดค้านให้เป็นเมืองขึ้นของอังกฤษอยู่ 150 ปี จนแทบไม่มีทรัพยากรธรรมชาติเหลือ อังกฤษจึงปล่อยไปให้เป็นเอกราชในปี 2509 และได้ชื่อใหม่เป็นภาษาอเมริกันเขียน “กายอานา” ที่แปลว่า “ดินแดนแห่งน้ำ” อาจจะเป็นเพราะตอนเหนือประเทศติดมหาสมุทรแอตแลนติกก็ได้

ประเทศต่าง ๆ ในโลกมีประชากรเพิ่มขึ้นทุกวัน แต่ของกายอานากลับลดลงมาก จากล้านเหลือเพียง 7 แสนกว่า พื้นที่ 1 ตารางไมล์ในได้หวั่นมีคนอยู่ 1,568 คน ในญี่ปุ่น 863 ไทย 303 แต่กายอานามีเพียง 9 คน ส่วนใหญ่เป็นชาวอินเดียนตะวันออก 51% พวกผิวดำแอฟริกันมีอยู่ 43% และอเมริกันเขียน 4% เป็นประเทศเดียวบนทวีปอเมริกาใต้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก

1/4 ของจีดีพี หรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมาจากภาคเกษตร การประมงและป่าไม้ ทำรายได้รวมแล้ว เท่ากับครึ่งหนึ่งของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศ

กายอานาเป็นประเทศแรกที่กำลังประกาศว่า ข้าคือรัฐสหกรณ์ ถึงแม้ข้าไม่ร่ำรวย แต่ก็อยู่ได้ในโลกโดยไม่เดือดร้อน รัฐสหกรณ์แห่งนี้สอนให้ประชาชนมีความสามารถช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับรัฐสังคมนิยม หรือรัฐคอมมิวนิสต์ ที่คิดแต่จะเป็นรัฐสวัสดิการ 100%

.....รัฐสหกรณ์มีในโลกแห่งความจริงแล้วนะครับ

7. โจทย์คือชนบท

ศุกร์ 3 ก.ย. 42

ประเทศไทยมีพลเมือง 62 ล้าน ผู้คนส่วนใหญ่ของประเทศอาศัยอยู่ในชนบท ประเทศชาติวุ่นวายไร้ทางเสื่ออยู่ทุกวันนี้ เพราะสังคมชนบทของไทยล่มสลาย สมัยก่อนเราเคยโยนความผิดอันนี้ไปให้รัฐบาลเผด็จการทหารว่า ที่ประเทศชาติบ้านเมืองล้มเหลวทุกวันนี้ ก็เพราะทหารเป็นคนทำ วันเวลาผ่านไปจนถึงปัจจุบัน เรามีรัฐบาลมาจากประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ แต่ชาติบ้านเมืองกลับมีปัญหาอันยุ่งเหยิงมากกว่าเดิม

โจทย์เดิมที่ว่าปัญหาทั้งหมดอยู่ที่ทหารอย่างเดียวนั้น เห็นทีจะไม่ถูกต้องเสียแล้ว การจะแก้ไขปัญหาใด เราต้องรู้โจทย์ที่แท้จริงเสียก่อน รัฐบาลไม่ว่าสมัยนี้หรือสมัยก่อนน่าจะตั้งโจทย์ผิด เมื่อโจทย์ผิดเสียแล้ว การแก้ไขปัญหาดังๆ ก็ไม่มีวันทำได้

รัฐบาลคิดว่าโจทย์คือกรุงเทพฯ หรือปัญหาของธนาคาร ซึ่งแท้จริงแล้วไม่ใช่ครับ คิดก็ถูกต้องอย่างผม ผมว่าจุดแข็งสำคัญที่สุดในประเทศไทยคือชนบท ถ้าชนบทดี ประเทศโดยรวมก็จะพลอยได้รับอานิสงส์ไปด้วย ถ้าชนบทล่มจมมีปัญหา ประเทศชาติทั้งระบบก็จะพลอยมีปัญหาตามไปด้วย โดยเฉพาะปัญหาเรื่องต้นทุนในการดำรงชีวิตในชนบทของไทยซึ่งขณะนี้ราคาสูงมาก ในขณะที่รายได้ที่เข้ามาของผู้คนมีไม่เพียงพอ

อาจจะเพราะผู้คนในแวดวงเศรษฐกิจของรัฐบาล ไม่เคยสัมผัสกับชนบท เมื่อไม่รู้จักรชีวิตชนบท ผมก็ไม่รู้ว่าท่านจะทำงานให้ชนบทมีความสุขได้อย่างไร การที่ผู้ดูแลเศรษฐกิจไทยไปเรียนเมืองนอกเมืองนามาตั้งแต่เด็กๆ ได้เห็นการพัฒนาเศรษฐกิจของสังคมเมืองที่ประสบความสำเร็จ ท่านก็คิดนำเอากลับมาใช้กับประเทศไทย ซึ่งมีสภาพสังคมคนละอย่าง ท่านแนะนำให้คนทำงานหนักเพื่อเอาเงินไปซื้อเครื่องจักรและเทคโนโลยีมาจากต่างประเทศ เงินไม่พอท่านแนะนำให้ไปกู้ยืมต่างประเทศเพื่อนำมาผลิตสินค้า

ท่านคิดแต่ในแง่เดียวว่าเรามีจุดแข็งคือค่าแรงงานราคาถูก ทำเสร็จแล้วก็ส่งไปขายยังต่างประเทศอีกทีหนึ่ง ไม่ต้องเรียนเศรษฐศาสตร์ถึงขนาดเป็นดอกเตอร์ คิดแบบชาวบ้านๆว่า เมื่อหักกลบลบหนี้จำนวนที่เราไปซื้อวัตถุดิบเทคโนโลยี ก็คือเราได้ค่าจ้างผลิตของเพียงนิดหน่อยเท่านั้นเอง แทนจะไม่พอค่าดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายให้ต่างชาติเสียด้วยซ้ำ ทำมาค้าขายอย่างนี้มาหลายปีติดๆ หนี้ยี่เลยเพิ่มทุนเป็นดินพอกหางหมูรัฐบาลแล้วรัฐบาลเล่า รัฐบาลใหม่มาทำอีกรอบเดิม

น่าจะได้เวลาที่เรามาพัฒนาชาติโดยเอาชนบทเป็นศูนย์กลางของประเทศกันเสียที รัฐบาลควรจัดตั้งกลุ่มศึกษาปัญหาชนบทและวิธีสกัดเอาจุดแข็งต่างๆ ที่ชนบทมี ต้องไม่บริหารชาติโดยเอาเงินเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ต้องฟื้นฟูอุตสาหกรรมชุมชน โดยจัดเอาเทคโนโลยีพื้นบ้านของไทยขึ้นมาปิดฝุ่น ถ้าอยากจะทำเพื่อส่งออกก็ขอให้ใช้วัตถุดิบภายในประเทศให้มาก

สิ่งที่แก้ไขปัญหาก็ได้แก่คือ ระบบสหกรณ์ รัฐควรสนับสนุนให้ชาวบ้านรวมตัวกันตั้งสหกรณ์เพื่อทำธุรกิจได้ทุกแขนง ไม่ควรกำหนดว่าสหกรณ์มีเพียง 6 ประเภท ถ้าปล่อยให้ไปทำตามธรรมชาติมากที่สุด สหกรณ์ก็จะเป็นบริษัทชุมชนที่แข็งแกร่งและเป็นใยหลักให้ชุมชนของไทยได้เกาะเกี่ยว

รัฐบาลแม้จะไปสนใจธนาคารพาณิชย์จนเกินเหตุ รัฐมนตรีคลังเอาพี่น้องเพื่อนพ้องมารุมสุมย่ำธนาคารมากเกินไป จะเป็นเรื่องดีถ้าท่านรัฐมนตรีหรือท่านนายกฯ พุคคยให้ประชาชนหันมาสนใจในเรื่องกองทุนชุมชนต่างๆ เช่น กลุ่มที่จะออกมทrophy ที่พระท่านนำจนพบความสำเร็จสูงมากในจังหวัดตราด ธนาคารหมู่บ้าน หรือเครดิตยูเนียน

เรื่องของชนบทยังมีอีกมากครับ

ซึ่งเป็นโจทย์ของจริงทั้งนั้น

8. สหกรณ์เกาหลี (1)

พฐ 16 พ.ค. 44

กลับมาถึงก็ได้รับจดหมายขอให้เล่าเรื่องสหกรณ์ในสาธารณรัฐเกาหลีให้หน่อย ผู้อ่านท่านเคยรับราชการสหกรณ์แจ้งว่า ในอดีตเกาหลีได้เคยมาดูงานสหกรณ์บ้านเรา เดิมนั้นเรากลับต้องไปดูงานการเกษตรและการสหกรณ์ที่เกาหลี แสดงว่าของเค้าต้องมีดีที่ให้เราศึกษาเป็นแน่

ก็ไม่ขัดครับ แต่ขอไปไวๆ ขอเริ่มต้นอย่างนี้ว่า ประเทศเกาหลีมีอากาศหนาวมากในหน้าหนาว การเกษตรทำได้เฉพาะในหน้าร้อน ส่วนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนเมษายน ทุกอย่างต้องหยุดหมด ไม่ว่าแรงงานคน แรงงานสัตว์ เกาหลีจึงหาทางปรับปรุงการใช้แรงงานในห้วงช่วงฤดูร้อน โดยใช้เวลาให้สั้นลง แต่ให้มีผลผลิตมากขึ้นเพราะต่อมาประเทศประสบความสำเร็จทางการอุตสาหกรรม คนก็เลยหันไปทำงานในโรงงานกันมากขึ้น เกษตรกรของเกาหลีจึงมีน้อยลงเรื่อยๆ ถามว่าหากเกาหลียังคงทำการเกษตรแบบเดิม จะสามารถผลิตอาหารให้พอเพียงกับประชากรภายในประเทศได้หรือไม่? ตอบว่าไม่ได้อย่างแน่นอนด้วยพื้นที่ดินของเกาหลีทำการเกษตรได้ไม่ถึง 1 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งหมด คือได้ประมาณเพียง 22% เท่านั้น

เดิมเกาหลีจึงมีปัญหาเรื่องที่ดินทำกินมาก ไม่แพ้ประเทศอื่นๆ ในเอเชีย เพราะเจ้าของที่ดินส่วนใหญ่ตั้งแต่ดั้งเดิมเป็นคนญี่ปุ่น ค่าเช่าก็เป็นจำนวนข้าว ได้ข้าวเท่าไรก็ขนกลับไปให้คนในญี่ปุ่นบริโภค

พวกญี่ปุ่นอยากให้ได้ผลผลิตมากขึ้น ก็จัดตั้งสมาคมสินเชื่อกการเกษตรขึ้นทุกอำเภอ นโยบายต่าง ๆ ของสมาคมสินเชื่อกการเกษตรนี้ท่านดูแล้วก็สวยหู ดูเหมือนกับว่าเข้าข้างเกษตรกรเต็มที แต่ถ้าอ่านไปหลายบทหลายตอนย้อนไปย้อนมา ก็จะเห็นว่าผลประโยชน์สุดท้ายได้แก่ชาวญี่ปุ่น ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินทั้งนั้น ภายหลังก็เลยมีการคิดปฏิรูปการให้สินเชื่อกกันใหม่

เห็นไหมครับว่า สถาบันต่าง ๆ นั้น อาจจะมีชื่อโก้ นโยบายสวยหู แต่เมื่อสำรวจตรวจสอบประโยชน์สุดท้ายประโยชน์กลับตกอยู่กับกลุ่มคนที่มีอำนาจมากกว่า มีสมองที่ชาญฉลาดกว่า ในการเล่นแร่แปรคำพูดให้เป็นประโยชน์กับฝ่ายของตัวเอง

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พอเป็นอิสระจากญี่ปุ่นแล้ว เกาหลีก็สร้างองค์กรเกษตรกรช่วยเหลือตัวเองขึ้นมาเยอะเยอะ ไม่ว่าจะเป็นสมาคมเงินทุน สมาคมชาวนา และสมาคมสินเชื่อกการเกษตร สมาคมเหล่านี้รัฐบาลไม่ไปกีดขวางกั้น ที่สหกรณ์ของเกาหลีเจริญถึงทุกวันนี้อย่างนี้นั้น เพราะรัฐบาลเกาหลีไม่ไปกีดขวาง หรือช่วยเหลือเกษตรกรแต่เพียงเพื่อหาเสียงอย่างเดียว

สมัยนี้เมืองไทยมีนายทุนที่ดินไว้มากมาย โดยไม่ได้อำนาจให้เกิดผลผลิต บางคนมีเป็นพันเป็นหมื่นไร่ ไปดูตามชนบทต่างจังหวัดเถิดครับ บางหมู่บ้านมองไปซ้ายขวาน้ำหลัง ที่ดินกว้างใหญ่ไพศาลเป็นของนายทุนจากกรุงเทพฯ ทั้งนั้น ทั้งไว้ให้กร้างว่างเปล่าโดยไม่ก่อให้เกิดผลผลิต พริกขี้ก้น ตะไคร้ชกอกก็ไม่มี แม้แต่เจ้าของที่ดินเองยังไม่รู้ชะด้วยซ้ำว่า ที่ดินตนเองมีอยู่ตรงไหนบ้าง?

ส่วนชาวบ้านที่มีแรงงานในการแปรสภาพที่ดินให้เป็นผลผลิต กลับไม่มีที่ดินเป็นของตนเองรัฐบาลไทยทุกสมัยกลับเฉยเมยต่อปัญหานี้ พวกนักการเมืองในสถานิติบัญญัติก็เบ๊ยะ ๆ ไข่กัน เพราะแต่ละคนก็มีที่ดินขุนไว้เป็นกระตัก จึงไม่มีใครกล้าออกกฎหมายปฏิรูปที่ดินที่เป็นเรื่องเป็นราวจริง ๆ

เมืองไทยน่าจะมีกฎหมายปฏิรูปที่ดินที่แข็งแรงเหมือนในประเทศเกาหลี ซึ่งแต่เดิมก็มีปัญหานี้ รัฐบาลเกาหลีจึงประกาศโครงการจัดสรรที่ดิน รัฐบาลเกาหลีนี้ละครับ ไปบังคับซื้อที่ดินนายทุนรายใหญ่ เอามาขายให้เกษตรกรในราคาถูก ตรงนี้ได้ผลดีมาก ตรงนี้ละครับเป็นประวัติศาสตร์การปฏิรูปที่ดินชนิดหนึ่งของเกาหลี ตั้งแต่นั้นมาเกษตรกรของเกาหลีก็เลยพ้นปัญหาเรื่องปัจจัยในการทำกิน

เมื่อกิจการมันคงแล้ว รัฐบาลก็จัดการล้มสมาคมเงินทุน และตั้งเป็นธนาคารเพื่อการเกษตรขึ้นมาแทน ปีต่อมา ก็แนะนำให้เกษตรกรตั้งสหกรณ์การเกษตรขึ้นปฐมนิเทศหมู่บ้านทั่วไปทั้งประเทศ ความสำเร็จทางการสหกรณ์ของเกาหลียังมีปัจจัยอีกหลายอย่าง เอาไว้พรั่งนี้มาว่ากันต่อดีกว่าครับ

9. สหกรณ์เกาหลี (2)

พฤษภาคม 17 พ.ศ. 44

เกาหลีมีสิ่งมหัศจรรย์เยอะครับ ไม่เพียงแต่เฉพาะเรื่องการเกษตรหรือสหกรณ์เท่านั้น แม้แต่เรื่องวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับเรา และต้องพึ่งพากองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือไอเอ็มเอฟเหมือนกัน เกาหลีก็แก้ไขปัญหาได้สำเร็จก่อน

แม้ว่าปัญหานี้เสียของภาคเอกชนจะอยู่ในระดับสูง แต่ผู้นำคนใหม่ของเกาหลีได้ คือ นาย คิม แด จุง เมื่อครองอำนาจมาได้ 2 ปี ก็กล้าประกาศว่า สาธารณรัฐเกาหลีได้ผ่านวิกฤตเศรษฐกิจได้อย่างสมบูรณ์แล้ว เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2541

ปลาย พ.ศ.2542 นิติภูมิ ได้มีโอกาสไปเกาหลีได้ ไปสนทนาปราศรัยกับรัฐมนตรีเกษตรฯ รัฐมนตรีการศึกษา และนักการเมืองระดับสูงที่ดูแลเศรษฐกิจ จึงทราบว่าเกาหลีขณะอุปสรรคต่าง ๆ ได้เพราะความกล้าหาญชาญชัย ด้วยความกล้า กล้าที่ฝ่าตัดกระทรวงการคลังอย่างไม่ไว้หน้าอินทรีหน้าพรม

เมื่อเจอวิกฤต คนเกาหลีได้กลับไม่เสียขวัญ ทำงานจนตัวเลขดุลการการค้าได้เปรียบภายในเวลาเพียง 11 เดือน เงินทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2541 มียอดเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก กิจการด้านสหกรณ์นั้น เกาหลีได้ลองมามากมายหลายแบบ อันไหนตั้งขึ้นมาแล้วไม่ดี ก็ใช้ความเด็ดขาดล้มไปเสียวนั้น เกาหลีได้เคยลองตั้งร่วมธนาคารเพื่อการเกษตรแห่งเกาหลีกับสหกรณ์การเกษตรเข้าเป็นสหกรณ์การเกษตรเอนกประสงค์ ต่อมาได้ตั้งชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับชาติ ทำหน้าที่ทั้งทางด้านสินเชื่อและการตลาด สุดท้ายได้ขยายทำธุรกิจร้านค้าเชื่อมโยงเป็นแผนกหนึ่งของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติด้วย

รัฐบาลเกาหลีใต้และเอกชนก็หันมาขุมขุมสุมหัวกันว่า เราจะปล่อยให้ชาวเกาหลีผู้ผลิตอาหารให้เรากิน มีความเป็นอยู่อย่างทุกข์ยากไม่ได้แล้ว หลังจากนั้นทั้งสองภาคจึงช่วยกันประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนก่อตั้งขบวนการชมมวลขึ้นมาพัฒนาชนบท

ขบวนการนี้ละครับ ที่ข้าราชการไทยในสมัยหนึ่งต้องตั้งแถวไปดูงานกันรื้อแล้วรื้อเล่า เป็นการรวมตัวกันของประชาชนคนตามหมู่บ้านต่าง ๆ ที่ตั้งใจพัฒนาตนเอง ความต้องการที่จะพัฒนามาจากจิตใจสำนึกของตนเองที่ว่า รวมกันเราอยู่ แยกกันเราตาย กระดาษแผ่นเดียวถึงง่าย ถ้าอยู่กันเป็นริม ริมละ 500 แผ่น ไครมาฉีกก็ยาก

ผู้คนเกาหลีก็เลยหันมาขุมขุมสุมหัวพัฒนาทั้งทางด้านปรับปรุงสภาพแวดล้อม ช่วยกันสร้างถนนหนทาง ศาลาประชาคม ห้องสมุด จัดระบบชลประทาน สร้างฝาย ฉางเพื่อเก็บพืชผลให้เอาไว้ได้นาน

การร่วมมือร่วมใจกันทำงานภายใต้ชื่อชมมวลนี้ ถ้ามองลงไปให้ลึกถึงการรวมกลุ่มกัน นี่ก็คือวิธีการแบบสหกรณ์นั่นเอง

ที่ผู้อ่านท่านถามมาว่า ทำไมสหกรณ์เกาหลีใต้จึงประสบความสำเร็จ และทำไมสหกรณ์ไทยจึงไปได้ช้า?

ผมว่ามาจากความรู้สึกนึกคิดของประชาชน คนเกาหลีใต้ไม่ได้คิดว่า คำว่า“สหกรณ์” เป็นศัพท์หรูหรารัฐบาลส่งลงมาให้ประชาชนปฏิบัติ แต่เป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อประชาชนมีชีวิตอยู่ในสังคมมนุษย์อย่างมีอำนาจต่อรอง และรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือกันทางด้านมนุษยธรรมอื่น ๆ ซึ่งตอนหลังเมื่อขบวนการชมมวลกลายมาเป็นสหกรณ์ผู้คนก็มีความเข้าใจในขบวนการสหกรณ์เป็นอย่างดี

สิ่งสำคัญที่ทำให้สหกรณ์ในเกาหลีใต้ประสบความสำเร็จอีกอย่างหนึ่งก็คือ ไม่ว่ายุคไหน ๆ รัฐบาลมีความจริงจังกับเกษตรกร กับประชาชนชั้นล่างที่ต้องพึ่งการรวมกันอยู่เป็นสหกรณ์เพื่อให้มีอำนาจต่อรอง รัฐบาลเกาหลีใต้ทุกยุคทุกสมัยกำหนดให้สิ่งของที่จำเป็นในการลงทุนทางการเงินการเกษตรทุกชนิด ทุกประเภทมีราคาถูก ให้อยู่ในราคาควบคุม ไม่ว่าปุ๋ย วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร

ความเข้าใจว่าจะต้องอยู่ร่วมกันของประชาชนเพื่ออำนาจต่อรอง + ความจริงใจและตั้งใจในการช่วยเหลือเกษตรกรของรัฐบาล ทำให้เกาหลีใต้ประสบความสำเร็จในกิจการสหกรณ์ครับ

10 ธนาการสหกรณ์

วันนี้มีคนถามว่า การตั้งสหกรณ์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์อะไร? ผมเรียนไปว่า ก็เพื่อช่วยเกษตรกรที่ขาดแคลนเงินทุนนั้นแหละ สหกรณ์มักจะเป็นการรวมตัวกันของเกษตรกรหรือคนงานที่มีรายได้ต่ำเพื่อออมทรัพย์ที่หามาได้ทีละเล็กละน้อย และนำมาช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ด้วยกัน

จุดอ่อนของสหกรณ์ไทย คือสมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ เงินที่ออมได้หลายครั้งไม่พอที่จะเอามาให้สมาชิกกู้ สหกรณ์จะไปขอยืมเงินจากสถาบันการเงินเอกชนที่ทำธุรกิจแบบหวังกำไร ก็ทำได้ลำบาก จึงจำเป็นที่สหกรณ์จะมีองค์กรกลางทำหน้าที่ช่วยเหลือในการบริหารสภาพคล่องควบคู่กันไปด้วย

องค์กรที่ช่วยในการบริหารสภาพคล่องให้แก่สหกรณ์ทั้งระบบ จำเป็นต่อความสำเร็จของสหกรณ์และสำคัญต่อการพัฒนาการของสหกรณ์ครับ องค์กรกลางที่ผมว่า ก็คือ ธนาการสหกรณ์กลาง ซึ่งอยากกราบบังคมทูลให้มีความสำคัญหน่อย

หลายท่านอาจจะบอกว่า เฮ้ย นิติภูมิ เมืองไทยเราก็มีย.ก.ส. หรือธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแล้วไง? ท่านรัฐบาลครับ แค่ ย.ก.ส.ยังไม่พอ เพราะย.ก.ส.ให้กู้เฉพาะสหกรณ์การเกษตร เมืองไทยควรจะต้องมีธนาการกลางของสหกรณ์เพื่อตั้งสำรองตามสัดส่วนของเงินฝาก + ดำรงคงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

นอกจากนั้นยังให้เป็นตัวกลางในการบริหารสภาพคล่องให้สหกรณ์ทั้งระบบ สหกรณ์ของไทยเรานั้น มีทั้งพวกที่มีเงินเหลือแล้วนำไปบริหารเองในรูปแบบที่มีความเสี่ยง มีทั้งสหกรณ์ซึ่งขาดเงินที่จะเอาไปให้สมาชิกกู้

ถ้ามีธนาคารสหกรณ์ ธนาคารที่ว่ามีแหละ จะเป็นตัวกลางของทั้ง 2 พวกที่ว่า แทนที่จะปล่อยให้สหกรณ์ดำเนินการกันเองอย่างทุกวันนี้

สมัยก่อนการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่ค่อยเสี่ยงมาก เพราะส่วนใหญ่เงินทุนจะมาจากการสะสมทุนเรือนหุ้น และนำมาให้กู้ยืมแก่สมาชิกในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานมากนัก จะเห็นว่าสมัยก่อนจึงไม่จำเป็นต้องมาควบคุมในเรื่องความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่องและความเสี่ยงจากการไม่ได้รับเงินที่ให้กู้ไปคืน

ท่านรัฐบาลครับ ทุกวันนี้ความเสี่ยงทั้ง 2 อย่าง ของสหกรณ์มีเยอะขึ้น เพราะสหกรณ์อาศัยแหล่งเงินทุนระยะสั้นจากการรับเงินฝากจากสมาชิกมากขึ้น ท่านทราบไหม ขณะนี้บทบาทของทุนเรือนหุ้นซึ่งเป็นแหล่งเงินลงทุนระยะยาวนั้นลดลง ในขณะที่เดียวกัน สหกรณ์ให้กู้แก่สมาชิกยาวขึ้น และเป็นการกู้โดยไม่มีหลักประกัน?

สหกรณ์ไทยในปัจจุบันหลายแห่งโตขึ้นเรื่อยๆ โตจนมีขนาดพอๆ กับสถาบันการเงินเล็กๆ ก็มีผมไปบรรยายให้สหกรณ์บางแห่ง คณะกรรมการเริ่มโอคโอโยโหยหวน บอกว่าเริ่มมีปัญหาเงินสิ้นสหกรณ์จะต้องรับนำเงินไปลงทุนหาประโยชน์นอกจากที่ให้สมาชิกกู้ หลายแห่งเอาไปให้สหกรณ์อื่นยืมบ้างเอาไปไว้กับสถาบันการเงิน บางแห่งเอาไปลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ บ้างก็เอาไปลงทุนในหลักทรัพย์ ฯลฯ

ท่านจะเห็นว่า การเอาไปลงทุนในที่ต่างๆ ดังที่ว่า ทำให้สหกรณ์มีความเสี่ยงกว่าในอดีตมาก

นิติภูมิ เคยไปดูงานในต่างประเทศ พบว่าการสหกรณ์ของบางชาติเจริญมาก เพราะสมาชิกมีความมั่นใจในการฝากเงินไว้กับสหกรณ์ เป็นอย่างนั้นเพราะรัฐบาลสร้างความก้าวหน้าให้สหกรณ์ ด้วยการจัดตั้งกองทุนประกันเงินฝาก

สหกรณ์ในประเทศไทยยังไม่ถึงไหน ถ้ารัฐบาลช่วยตรงนี้เมื่อใด ผมมั่นใจว่าสหกรณ์ไทยจะมีความมั่นคงมากกว่าสถาบันการเงินประเภทอื่นๆ และเป็นหลักให้แก่ประเทศได้อย่างแท้จริง

ทุกวันนี้สหกรณ์มีสมาชิกทั่วประเทศถึง 6 ล้านคน สมาชิกพวกนี้ต้องไปใช้บริการทางการเงินอื่นๆ จากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นของต่างชาติไปแล้ว บางคนจนมุมต้องไปใช้บริการจากบริษัทประกัน ที่ต้องตกหน้าไปพึ่งบริการจากสถาบันการเงินอื่น เพราะสหกรณ์ไม่มีบริการเหล่านี้ให้สมาชิก

ธนาคารกลางสหกรณ์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาบริการทางการเงิน ถ้ามีธนาคารกลางสหกรณ์ คนที่จะได้ประโยชน์ ก็คือ ประชาชนคนที่เป็สมาชิกซึ่งมีรายได้ค้ำตัวเอง

11. งานญี่ปุ่น (1)

อังคาร 2 ต.ค. 44

ท่านที่เคารพครับ ห้วงช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ฟังกัมพูชามีการประกาศสร้างถนนหนทางเป็นการใหญ่ ขณะนี้ผู้ว่าราชการกัมพูชา จ.พระตะบอง จ.เกาะกง จ.โพธิ์น จ.ศรีโสภณ ฯลฯ ต่างก็จะสร้างทางถนนเชื่อมราชอาณาจักรไทย ขอบคุนรัฐบาลกัมพูชาที่เห็นความสำคัญตรงนี้ ที่น่าชื่นใจก็คือ นักการเมืองและข้าราชการชายแดนไทยทุกท่านใน จ.ตราด จ.จันทบุรี จ.สระแก้ว จ.ปราจีนบุรี ท่านเคลื่อนไหวเรื่องนี้กันสุดชีวิต

แะๆ แต่เรื่องรถไฟยังไม่สำเร็จ อีกทั้งทำเรือขนาดกลางเพื่อขนคนและสินค้าจากจันทบุรีกับตราดไปเวียดนามตอนใต้ ที่จะวิ่งเป็นรายวันก็ยังไม่มี

อาทิตย์ 7 ต.ค. นี้ 08.00-12.00 น. ที่โรงแรมเค พี แกรนด์ จันทบุรี มีบรรยายของรัฐมนตรีที่ดูแลชายแดน ฯลฯ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ และรัฐมนตรีที่ดูแลงานทางหลวง รถไฟ ท่าเรือ สนามบิน คือ ฯพณฯ วันมูหะมัดนอร์ มะทา แะๆ

นิติภูมิ มีไปไม่เรื่อง “ยุทธศาสตร์พัฒนาภาคตะวันออกสู่อินโดจีน” ด้วยใครไม่ไปฟังท่านชาวลิตกับท่านวันนอร์พูดถึงวิสัยทัศน์คราวนี้ เสียขายแย่ครับ!

สหรัฐอเมริกาเซ ญ่ปุ่นทรุด พอเกิดเรื่องสงครามอเมริกากับจีน ลาติน ญ่ปุ่นก็เลยทิ้งทรุดทิ้งเซ เพราะญ่ปุ่นส่งสินค้าออกไปที่สหรัฐฯ ถึง 30.5% ของสินค้าส่งออกของตนเองทั้งหมด สหรัฐฯกับญ่ปุ่นตกต่ำ กระบวนการส่งออกของเราก็ต้องทำใจ เราแก้ไขไม่ได้ แต่ที่พอทำได้ก็คือ หันมาพัฒนาอาเซียนของเราให้เป็นแหล่งผลิตและบริโภคให้ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง ด้วยขนาดประชากร 500 ล้านคน

ประชากรของญ่ปุ่นไม่เพิ่มมาหลายปี ยังคงที่ที่ 126.92 ล้านคน แต่มีคนชราที่อายุมากกว่า 65 ปีขึ้นไปถึง 21.75 ล้านคน พวกหนุ่มสาวยุคใหม่ก็ไม่นิยมแต่งงาน นิติภูมิแอบไปดูแผนระยะยาวที่บางหน่วยงานของญ่ปุ่นทำนายอนาคตตัวเองไว้ก็คือ ไม่ถึง 100 ปีข้างหน้า อนาคตญ่ปุ่นจะเหลือพลเมืองเพียง 60 ล้านคนเท่านั้น

ตอนนี้ญ่ปุ่นมีเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี เพียง 18.55 ล้านอายุระหว่าง 15 – 64 ปี มีมากถึง 86.62 ล้าน เพราะการแพทย์ดี มีสถานพยาบาลถึง 159,280 แห่ง คนญ่ปุ่นจึงมีอายุยืนที่สุดในโลก เฉลี่ยแล้วผู้หญิงมีอายุยืนนานถึง 84 ปี

ทั้งประเทศมีแต่คนชรา เด็กมีจำนวนน้อย แต่โรงงานที่สร้างไว้ในระหว่าง 50 ปี ที่ผ่านมามีเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ญ่ปุ่นจึงขาดแคลน 1. พยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลที่จะไปดูแลคนชรา และ 2. แรงงานทั้งในวิสาหกิจอุตสาหกรรมและในกิจการเกษตร

ปัจจุบันญ่ปุ่นจึงมีความจำเป็นต้องนำแรงงานต่างชาติเข้าไปพุงอุตสาหกรรม กิจกรรมเกษตรและดูแลรักษาพยาบาลคนชรา อย่างนี้เป็นเรื่องร้อน ไม่มีนักการเมืองญ่ปุ่นคนไหนกล้าอนุมัตินำแรงงานต่างชาติเข้าประเทศหรอกครับ 5 กระทรวงสำคัญของญ่ปุ่นคือ 1.ยุติธรรม 2.ต่างประเทศ 3. เศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรม 4.แรงงาน 5. ที่ดินโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม

จึงเล็งขบถตั้งองค์กรความร่วมมือในการฝึกงานแห่งประเทศไทยที่เรียกว่า JITCO จิตโก้เพื่อนำผู้ฝึกงานเข้าประเทศ

เรื่องอย่างนี้รัฐบาลญ่ปุ่นเล่นเป็นครับ แทนที่จะจ้างแรงงานต่างชาติแบบเมืองไทย ก็ให้เปลี่ยนเป็นการนำ “ผู้ฝึกงาน” เข้าไปแทน ใครคนไหนได้เข้าญ่ปุ่นในสถานะผู้ฝึกงานครบ 1 ปี อีก 2 ปีที่เหลือจะได้เป็น “ผู้ฝึกงานเทคนิค” รวมทั้งหมดที่ทำงานในญ่ปุ่นได้ก็คือ 3 ปี โดยมีข้อแม้ว่า แต่ละบริษัทจะเอาคนเข้าไปฝึกงานด้วยตัวเองไม่ได้

บริษัท ห้างร้าน เรือสวนไร่นา จะต้องรวมตัวกันเป็นสหกรณ์การเกษตร หรือสมาคมการค้าอุตสาหกรรม หรือสมาคมธุรกิจ หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรซะก่อน จึงจะมีสิทธิ์ไปเอาคนต่างชาติเข้ามาฝึกงาน (ความหมายจริง ๆ ก็คือเข้าไปทำงานนั่นเอง) ทั้งๆ ที่ญ่ปุ่นมีคนตกงานถึง 3.3 ล้านคน แต่คนญ่ปุ่นก็เริ่มไม่อยากจะจ้างญ่ปุ่นด้วยตัวเอง เพราะปรัชญาการทำงานของคนญ่ปุ่นสมัยนี้เปลี่ยนไป เด็กสมัยใหม่ไม่ขยันและไม่จงรักภักดีต่อองค์กรเหมือนเมื่อก่อน วันหยุดก็เยอะ แลยังมีเงินเดือนสูงซะอีก เด็กญ่ปุ่นจบมัธยมปลายได้เงินเดือน 5 หมื่นบาท บัณฑิตจบมหาวิทยาลัยอายุ 20 – 29 ปี เงินเดือนอยู่ระหว่าง 7.2 – 9.0 หมื่น อายุ 34 – 39 ปี เงินเดือน 1 – 1.26 แสน อายุ 41 – 49 ปี เงินเดือน 1.44 – 1.62 แสน บาท ส่วนที่อายุ 50 ปีขึ้นไป เงินเดือนจะลดลงย้อนกลับ

เรื่องแรงงานที่จะเข้าไปญ่ปุ่น ถ้ารัฐบาลไทยเข้าไปจัดการ 1. อย่าให้มีค่าหัว ซึ่งคนงานแต่ละคนจะต้องจ่ายเป็นแสน 2. คัดคนให้ดื้ออย่าให้หนีไปทำงานที่ผิดกฎหมาย ผมว่าก็จะช่วยให้คนงานได้ไปทำงาน ได้ค่าจ้างพอสมควร

12. งานญี่ปุ่น (2)

พฐ 3 ต.ค. 44

เมื่อวานผมเรียนรับใช้ไปว่า รัฐบาลและบริษัทห้างร้านของญี่ปุ่นฉลาด ฉลาดตรงที่ออกนโยบายเลี้ยงบาหลี โดยอ้างว่าจะนำคนเข้าไปฝึกงาน เลี้ยงบาลีย่างนี้ทำให้เสียค่าจ้างถูกมาก โดยเสียค่าจ้างปีแรกให้ผู้ฝึกงาน 80,000 เยน + จ่ายให้สหกรณ์อีก 45,000 เยน = 125,000 เยน หรือ 4.5 หมื่นบาทเท่านั้น ปีที่ 2 กับปีที่ 3 เสียให้ผู้ฝึกงานเทคนิค 120,000 เยน + สหกรณ์ 45,000 เยน = 165,000 เยน หรือประมาณ 6 หมื่นบาทต่อเดือน

การเข้าไปทำงานในญี่ปุ่น ที่เลี้ยงบาลีว่าไปเป็น “ผู้ฝึกงาน” ในปีแรก และเป็น “ผู้ฝึกงานเทคนิค” ในปี 2 และ 3 นั้น ไม่ได้ทำกันมั่วซั่ว แต่จะต้องผ่านองค์กรของรัฐบาลญี่ปุ่นที่เรียกว่า จิไทไก และต้องผ่านองค์กรรัฐบาลของประเทศผู้จัดส่ง

ประเทศที่จัดส่งแรงงานเข้าไปญี่ปุ่น ซึ่งลงชื่อในบันทึกการเจรจาทั้งสองฝ่ายแล้วก็มี จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และไทย

เท่าที่ผมฟังข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจิไทไกพูด แรงงานไทยเสียเปรียบแรงงานคู่แข่งอีก 4 ชาติตรงที่ กระทรวงแรงงานฯ ของเราไปกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำในปีแรกจะต้องได้ค่าฝึกงานอย่างต่ำเดือนละ 8 หมื่นเยน ในขณะที่รัฐบาลของชาติอื่น ๆ ไม่ได้กำหนด สหกรณ์การเกษตรและสมาคมที่เป็นคนนำแรงงานเข้าญี่ปุ่น ก็เลยหันไปรับคนงานจากชาติอื่น ๆ แทน เพราะเสียค่าตอบแทนต่ำกว่า เช่น เสียให้คนงานจีนเพียงเดือนละ 4 – 5.5 หมื่นเยน จ่ายให้แรงงานเวียดนามและฟิลิปปินส์เพียงคนละ 6 – 7 หมื่นเยน คนงานชาติอื่นๆ เหล่านี้ ยอมรับค่าจ้างปีแรกต่ำกว่าราคาดมาตรฐาน ซึ่งก็คือเดือนละ 8 หมื่นเยน ก็เพื่อจะให้ไ้ทำงาน

การที่ทางการไทยกำหนดว่าวิสาหกิจญี่ปุ่นจะใช้แรงงานไทยไปฝึกงาน ต้องจ่ายปีแรกเดือนละ 8 หมื่นเยนนั่น เป็นความปรารถนาดีของกระทรวงแรงงานไทย แต่ในอีกแง่หนึ่งทำให้วิสาหกิจญี่ปุ่นไม่อยากจะจ้างคนไทย

ถ้ากระทรวงแรงงานฯ ไทยไม่กำหนด และปล่อยให้ราคาสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ซึ่งในความเป็นจริง ก็ได้ค่าแรงน้อยเฉพาะปีแรกเท่านั้น พอปีที่ 2 และ 3 ไม่ว่าชาติไหนๆ ก็จะได้เท่ากันคือเดือนละ 1.2 แสนเยนหรือ 4.3 หมื่นบาท อันนี้ละครับที่กระทรวงแรงงานฯ ไทยน่าจะทบทวน

สหกรณ์และวิสาหกิจของญี่ปุ่นจ่ายค่าตอบแทนองค์กรที่ส่งแรงงานเข้าไปในญี่ปุ่นอยู่แล้วเป็นรายเดือน ดังนั้นบริษัทจัดหางานจึงไม่จำเป็นต้องไปเก็บค่าหัวคิวกับคนงานเป็นแสนๆ บาทอีก เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และจีน ส่งคนไปฝึกงานที่ญี่ปุ่น โดยคนงานชาติเหล่านั้นไม่ต้องเสียค่าหัวคิวเป็นแสนบาท แต่ทำไมแรงงานไทยต้องจ่าย เรื่องอย่างนี้น่าคิด

ข้าราชการชั้นสูงของรัฐบาลญี่ปุ่นยืนยันกับนิติภูมิว่า ภายในเวลา 10 ปีนี้ ญี่ปุ่นต้องการแรงงานต่างชาติเพิ่ม 10 ล้านคน นั่นคือเงินเดือน 43,000 (บาท) X 12 (เดือน) X 2 (ปี) X 10,000,000 (คน) X 10 (ปี) = 103,200,000,000,000 บาท เงินหมุนเวียนมากกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท นี่ยังไม่รวมค่าฝึกงานที่ได้ไม่ก็หมื่นบาทต่อเดือนในปีที่หนึ่งที่เข้าประเทศ

และยังไม่รวมถึงผู้ดูแลคนชราที่อายุ 65 ปีขึ้นไป ซึ่งคนเฒ่าแก่แก่ชราพวกนี้เมื่อสมัยหนุ่มสาวได้จ่ายเงินเป็นรายเดือนให้สวัสดิการสังคมในรูปแบบของการประกัน โดยถูกจ้างและนายจ้างเป็นผู้จ่ายค่าเบี้ยประกันฝ่ายละครึ่งหนึ่งเท่ากัน เมื่อเกษียณอายุคนญี่ปุ่นจึงมีสตางค์กันคนละมากๆ ต่อเดือน ถ้าเป็นเงินบำนาญ คนที่จบปริญญาตรีที่มีอายุการทำงานครบ 20 ปี จะได้รับเป็นเงินก้อนถึง 28.71 ล้านเยนเป็นเงินไทยเท่ากับ 10.33 ล้านบาท

คนชราท่านเหล่านี้ปัจจุบันมีมากเป็นจำนวนถึง 21.75 ล้านคน ทุกคนต่างต้องการผู้ดูแลหรือผู้ช่วยพยาบาลทั้งนั้น ในอนาคตอันใกล้นี้ รัฐบาลญี่ปุ่นอาจจะประกาศเปรี้ยงเดียว ให้นำผู้ช่วยพยาบาลเข้าประเทศได้ นั่นหมายความว่าเงินเป็น

ล้านล้านบาทต่อปีนะครับ ถ้าเงินเดือน 5 หมื่นบาทต่อคน ก็เป็นเงิน 21,750,000 (คน) X 50,000(บาท) X 12 (เดือน) = 13,050,000,000,000 บาท = 13 ล้านล้านบาทต่อปี

นี่ถ้าชักชวนคนเหล่านี้ มาอยู่ในประเทศไทย สร้างสังคมให้อยู่เป็นหมู่บ้านคนชาตินี้อพยพมาได้เงินเข้าประเทศ มากกว่าการท่องเที่ยวซะอีก

เท่าที่ผมทราบ ทั้งรัฐบาลไทยต้องหันกลับมาดูตัวเลขเหล่านี้ และอย่าปล่อยให้มีเหลือบในวงการแรงงานไทยอีกต่อไป

13. งานญี่ปุ่น (3)

พลห้สบดี ที่ 4 ต.ค. 44

เมื่อวานผมเรียนว่า... “ภายในเวลา 10 ปีนี้ ญี่ปุ่นต้องการแรงงานต่างชาติเพิ่ม 10 ล้านคน นั่นคือเงินเดือน 43,000 (บาท) X 12 (เดือน) X 2 (ปี) X 10,000,000 (คน) X 10 (ปี) = 103,200,000,000,000 บาท เงินหมุนเวียนมากกว่าหนึ่งร้อย ล้านล้านบาท นี่ยังไม่รวมค่าฝึกงานที่ได้ไม่ก็หมื่นบาทต่อเดือนในปีแรกที่เข้าประเทศ”

นสพ.ไทยรัฐกรอব্যออกไปแล้ว ก็มีผู้ใหญ่ท่านแฟกซ์หนังสือพิมพ์อาซาฮี อีฟว’ นิง นิวิส ฉบับวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ.2543 มาให้ มีข่าวรายงานของสหประชาชาติว่า ถ้าญี่ปุ่นจะอยู่ได้ในสถานะเดิมละก็ จะต้องรับแรงงาน ต่างชาติปีละ 10 ล้านคน (ไม่ใช่ 10 ปี 10 ล้านคน) ค่าจ้างจึงมากกว่าที่ผมเขียนไปเมื่อวาน เพราะคนญี่ปุ่นอยู่ในวัยทำงาน จะลดลงมาก ในขณะที่ผู้สูงอายุที่มีอายุเกิน 65 ปี จะเพิ่มมากขึ้น

โชคที่ผมได้พูดคุยกับคันจิอ ก็คือพวกนายกลสมาคมสหพันธ์สหกรณ์ของกลุ่มต่างๆ พวกกรรมการและผู้จัดการ สหกรณ์ที่ทำหน้าที่รับคนไปฝึกงาน 1 ปี ที่เรียกว่า ผู้ฝึกงาน หรือเคนชูเซ และผู้ฝึกงานเทคนิคอีก 2 ปี ที่เรียกว่า กิโนชิคุชูเซ พวกนี้มีข้อมูลเรื่องแรงงานให้เยอะแยะ

นอกจากนั้นยังได้ตระเวนไปตามฟาร์มไกลๆ ในชนบทบ้านนอก ตะเวนไปพบกับพวกเจ้าของฟาร์มที่อยากได้ แรงงานไปเลี้ยงหมู โดยเฉพาะที่เมือง นีคาตะซึ่งอากาศเหมือนนครปฐม เนื้อหมูที่ผลิตได้จะมีสีแดง สีมชมพู แต่ถ้าเป็นเนื้อ วัก็ตองโกเบ

คนญี่ปุ่นเองก็ไม่ค่อยกล้าไปติดต่อกับผู้เลี้ยงหมู พวกนี้ส่วนใหญ่มีบรรพบุรุษมาจากเกาหลีเข้ามา 2 ระลอก ระลอกแรกก็เมื่อหลายร้อยปีมาแล้ว ในสมัยโชกุนโตโยโตะมิ อีเค โยชิ ที่ข้ามทะเลไปด่อนเอาคนเกาหลีมาเป็นทาสแรงงาน อีกระลอกหนึ่งก็หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พวกที่ข้ามมาระลอก 2 นี้แม้ว่าจะเลย 50 ปีแล้ว ก็ยังไม่ได้เป็นสัญชาติญี่ปุ่น ทั้งๆ ที่รุ่นลูกรุ่นหลานจะเกิดในญี่ปุ่น รัฐบาลก็ไม่ให้สัญชาติ

สมัยก่อนนี้ คนญี่ปุ่นไม่กินสัตว์สี่ขา กินเป็นแต่ปลากับนก ถึงขณะนี้ก็ยังกินพวกเครื่องในสัตว์ไม่เป็น ที่กินเนื้อ หมูเป็นนี่ก็เพราะพวกเกาหลีที่อพยพเข้ามาสอน

ถามว่า เกาหลีเข้ามาอยู่ในญี่ปุ่นลักษณะนี้มีอยู่เท่าไร? ต้องบอกว่าประมาณ 10 ล้านคน ซึ่งเข้ากับคนญี่ปุ่น โดยทั่วไปไม่ค่อยได้ คนพวกนี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพกสิกรรมและเลี้ยงสัตว์ ถามว่าฐานะเป็นยังไง? ต้องบอกว่ารวย เยียบครับ

ต่างชาติคบกับคนญี่ปุ่น ก็เหมือนปอกหอมหัวใหญ่ ปอกไปเรื่อยๆ ไม่ถึงแก่นซักที ไม่รู้จักญี่ปุ่นจริงซักที ใครที่ไป อุจจาระ ปัสสาวะที่ญี่ปุ่น ไปแต่งงานอยู่กับคนญี่ปุ่นสี่ห้าปีแล้วก็หย่ากลับมาเมืองไทย อย่าคิดว่าจะได้รู้นิสัยใจคอของคนญี่ปุ่นอย่างแท้จริงนะครับ สังคมของคนที่นี่ มีการแบ่งชนชั้นสูง แต่แบ่งอย่างเยียบเยิบสืบเนื่องมาตั้งแต่สมัยโบราณ นั้นแหละ

สมัยก่อน คนชั้นสูงที่สุด ก็จะเป็นพวกชาวยุโรป พวกนักบวช ชั้นที่สองก็เป็นพวกเกษตรกร พวกปลูกข้าวนี้ได้รับเกียรติมาก ชั้นที่สาม ก็เห็นจะเป็นพวกช่างตีดาบ พวกกรรมกร และชั้นสุดท้าย ไม่น่าเชื่อครับ กลับเป็นนักธุรกิจ พวกทำมาค้าขาย

ถามคนเก่าแก่ของญี่ปุ่น แล้วคนต่างชาติล่ะ? ท่านตอบว่า (นอกจากอเมริกันแล้ว) พันธุ์อื่นๆ ก็เป็นชนชั้นได้น้ำ ไม่มีชนชั้น ถ้าจะจัดลำดับ ก็อยู่ต่ำกว่าพ่อค่านั่นแหละ

นิติภูมิเป็นคนชอบถาม ก็ไปตระเวนสอบถามว่า ระหว่างแรงงานจีน ไทย ญวน ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียที่กำลังแข่งขันกันทำงานอยู่ในบ้านเมืองคุณนี่นะ ชอบแรงงานจากประเทศไหนมากที่สุด? ได้รับคำตอบว่า “เวียดนาม”

คนญี่ปุ่นยกย่องคนอเมริกัน เพราะเคยโดนอเมริกาซัดซะหมดรอบคอบ แต่เวียดนามรบชนะทั้งมหาอำนาจฝรั่งเศสและมหาอำนาจอเมริกา นี่ละที่ญี่ปุ่นทั้งนอกจากนั้น คนเวียดนามที่ญี่ปุ่นเห็นยัง 1. ขยันขันแข็ง และ 2. มีกำลังใจดี เพราะไม่เสียค่าขนานหน้า ค่าหัวราคาแพงเป็นแสนบาท เหมือนแรงงานไทย

คนงานไม่ใช่ผู้ร้าย.....

ก็ไม่ว่ารัฐบาลไทยยังปล่อยให้ “ค่าหัว” อยู่ทำไม?